

om man kan appellere en afsagt Kendelse, medens dog det almindelige burde være, at Adgang til Domstolene ikke beroede paa en Bevilling eller Tilladelse, men var en Ret. Det er heller ikke alene her i Landet, at disse Voldgiftskommissioner har tildraget sig en lidet smigrende Opmærksomhed. Ogsaa i Udlandet har man haft Opmærksomheden henvendt paa dem og endog bedømt dem ret haardt. Jeg maa maaske tillade mig i Oversættelse at læse en Dom af en tysk Jurist. Han siger saaledes: „Juristen vil med Forundring gøre sig bekendt med Indholdet af denne Lov, som overlader en af de vanskeligste Materier indenfor Retten ganske til Lægmands Voldgiftsafgørelse. Fremkalder allerede Voldgiftsrettens Sammensætning og den Maade, hvorpaa Dommerne udnævnes af Forvaltningsmyndighederne, Betænkeligheder, saa vokser disse Betænkeligheder, naar man betragter den intet mindre end simple Procesmaade, naar man hører, at Anke i Almindelighed ikke er tilstedelig, og at Øvrighedsmyndighederne under særlige Omstændigheder kan tillade Anke. Jeg vil her ingen videre Udviklinger gøre, enhver læse denne Lov, og han vil da som Jurist have den Følelse, at der her er skabt en Lov, der paa ingen Maade kan tilfredsstille Jurister.“ Jeg tror, at de Ord, jeg her har oplæst, som jeg finder rigtige og forstandige, ganske svarer til den almindelige Mening, som Juristerne har om den nu foreliggende Lov baade her og i Udlandet.

Man har imidlertid ment, at selv om der saaledes kunde være principielle Indvendinger at gøre mod disse Voldgiftskommissioners Virksomhed, medførte de dog visse Fordele, som man maatte lægge overvejende Vægt paa. Man har saaledes ment, at man der kunde opnaa en langt hurtigere Afgørelse end ved Domstolene. Jeg tror imidlertid, det beror paa en Fejltagelse. Det var utvivlsomt rigtigt, da den første Lov blev givet. Men allerede længe inden Retsreformen traadte i Kraft, var det ikke længere rigtigt. I 1910 blev der nemlig foretaget en Procesreform, sigtende til at fremme Sagernes hurtige Gang. Det skete slet ikke ved nogen ny Lov, men blot derved, at Dommere og Sagførere blev enige om nu at overholde de Love, der var gældende allerede i Frederik den Sjettes Tid. Og da man virkelig gjorde

det, viste det sig, at man kom meget godt igennem og fik en upaaklagelig hurtig Retspleje. Jeg tror, som jeg fremhævede i 1917, at allerede denne Retspleje maatte kunne siges at staa paa Højde med den Hurtighed, man kan vente af Voldgiftskommissionerne. Men endnu mere maa Sammenligningen falde ud til Gunst for Domstolene, efter at vi har faaet Retsreformen, hvor der er gjort saa meget for at fremkalde netop en hurtig og let Afgørelse. Jeg erkender imidlertid, at naar jeg her sammenligner Voldgiftskommissionerne med Domstolene, har jeg i særlig Grad haft Underretterne for Øje, hvor Proceduren er i høj Grad sammentrængt og derfor ogsaa særdeles hurtig.

Man har dernæst fremhævet, at Voldgiftskommissionerne skulde byde en langt billigere Behandling end Domstolene, men jeg tror, at ogsaa det er en Fejltagelse. Jeg tror ingenlunde, at deres Arbejde kan siges i Almindelighed at være særlig billigt, somme Tider er det endogsaa forholdsvis meget dyrt. Jeg har allerede i 1917 haft Lejlighed til at nævne en bestemt Sag, hvor Sagens Genstand var 100 Kr. og Omkostningerne, det vil sige Voldgiftsmændenes Regninger, 71 Kr. Dertil kunde saa komme Sagfører-salæret, hvis de paagældende Parter har brugt Sagførere. Jeg har senere af det Materiale, der har været offentliggjort, uddraget nogle andre Eksempler, som jeg skal tillade mig at nævne. Jeg har fundet en Sag, hvor Genstanden var 135 Kr. og Voldgiftsmændenes Regning 47 Kr. 80 Ø., en anden Sag, hvor Genstanden var 175 Kr., Voldgiftsmændenes Regning 81 Kr. 73 Ø., en tredje Sag, hvor Tallene var henholdsvis 130 Kr. og 83 Kr., en fjerde Sag, hvor de var 50 Kr. og 35 Kr. I en femte Sag var Sagens Genstand 100 Kr. og Voldgiftsmændenes Regning 78 Kr. 10 Ø., og endelig i en sjette Sag var Tallene 125 Kr. og 172 Kr. 45 Ø., saa at Voldgiftsmændenes Regning altsaa lød paa langt mere, end Sagen drejede sig om. Det følger af sig selv — det vil man ogsaa kunne se blot ved en Sammenligning med Lovens Tekst —, at der under de Beløb, jeg nævner, ikke alene er indbefattet de blotte Honorarer til Voldgiftsmændene, men ogsaa de Udgifter, som paa anden Maade er løbet paa, f. Eks. til Befordring og til Erklæringer, som er blevet indhentet fra en Dyr læge, eller hvad det nu ellers kan være. Men det